

SZEGED

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 1200 kor. | Negyedévre 300 kor.
Fél évre 600 » | Egy óra 100 »

Megjelenik naponként reggel.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Kölcsey-utca 6. * * Telefon 13-33.

Bárczy.

Bárczy Istvánt szeretettel köszönti a szegedi liberális polgárság, amikor hozzájön, hogy színvallója legyen itt az eszméknek és célokknak, amelyeket a jövő nemzetgyűlésben szolgálni kíván. A neve is program. Tisztelt név, amely a legnagyobb értéket jelenti: a köz érdekében alkotó munka tisztességét. Bárczy István hosszú időn át távol járt a politika szócsatáitól, nálunk mindig tüzes háborúságaiól, legvirulőbb békén idején is válogatatlan praktikákkal, kegyetlen fegyverekkel dúló pártviszályaitól. Köztisztviselő volt, akinek talentumát a hivatal levegőjében nem fogta rozsdá s aki érdemmel került a maga méltó helyére: a főváros főpolgármesteri székébe. Európai látással, magyar ötletességgel, egyéni energiájával vitte végbe azt a szervező munkát, amely külön, jelentős korszakot, addig ismeretlen iramot jelent Budapest naggyá fejlődésében. Áldásos új intézmények alkotása, régiek ujja, jobbá, izmosabbá formálása egy ritka nagylendületű tevékenység megnyilvánulásai, amelyek külföldi hozzáértőket csodáló elismerésre bírtak. Sőt ezt a munkát még itthon is el kellett ismerni, pedig csak teremtő munka volt, frázisok és önmagasztalás nélkül. Szó esett róla, hogy e rendkívüli szervező tehetséget az ország szolgálatába állítják, ahogy tették az angolok Chamberlainnel, Birmingham polgármesterével és kiépítőjével, a nagy államférfiával; de Bárczy ma, rövid igazságügyminisztersége után, egyszerű magánember. Politikussá tették azonban rátermettségén, nagy képzettségén

kívül a viszonyok is és egészen a maga helyén: a cselekvés területén. lesz megint, ha mint a szegedi első kerület képviselője, ismét tagja lesz a nemzetgyűlésnek.

Mert ma cselekedet olt a bátor szó, a nyílt sikraszállás a szabadságjogokért, a megvetett, a bűnnek bélyegzett liberalizmusért és a demokráciáért, amit a tuloldalon is jelzőként hangoztatnak, de amit alapjában lenéznek, amitől félnék, vagy amit legjobb esetben félremagyaráznak. Bárczy annak a liberális korszaknak volt termékenyen működő munkása, amelyet most nem győznek eléggé szidalmazni, amely pedig nem is volt annyira liberális, mint amilyennek ma gondolják vagy inkább gyalázzák, amelyet végső idején igazabban liberálisnak, főképpen demokratikusabbnak akart józan belátással még Andrássy is.

Bárczy egész lélekkel liberális, valóban demokrata volt akkor is, épp úgy, mint máma. Annak idején szóval és tettekkel, demokratikus népjóléti intézmények alkotásának egész sorával mutatta meg ezt. A liberalizmusnak s a demokráciának nála hibebe képviselőjét nem igen találhatná a választóközönsége.

S ahogy öt tettek politikussá a viszonyok, úgy tesz ma azok kényszerítő ereje minden józanul gondolkodó magyart a politika közvetlen részesevé. A közelmúlt katasztrófális forrongásai sodortak bele ebbe mindannyiunkat. A politikában leglelkénél fogva érdekelt fél lett minden polgár. S nem is kellene olyan sokszor hangoztatni, mert mindenki közvetlenül tapasztalhatja, hogy a forradalmak még nem értek véget. Éppen az, hogy egészen befejeződjének már,

hogy rend, jogtiszelet, békeesség, emberszeretet és munka jöjjön a helyükre, hogy megszűnjön végre a terror, az üldözés és a korlátlan hatalmu országhozzászólás sok átka, éppen ez a törekvésünk. Mindezeket és ezek után Csonkamagyarországot

ból az ép Magyarországot az igazi liberalizmus, az igazi demokrácia hozhatja meg nekünk. Azért ez eszmék méltó képviselőjét, Bárczy Istvánt akarjuk Szeged első kerületének választottjaként a nemzetgyűlésbe küldeni.

Bárczy István megérkezett Szegedre.

Kíséretében jöttek: Ugron Gábor, báró Sztérényi József és Schlanger Mór.

Már jóval a budapesti gyorsvonat érkezési ideje előtt erős rendőri kísérettel vonult ki a Szeged-állomásra, ahol az épület főbb pontjain és a pályatesten helyezkedtek el. A Bárczy-párt intézősége Ottovay Károly pártelnök vezetésével várakozott a perronon az ideérkező vendégekre.

A gyorsvonat pontban nyolc óra negyven perckor robogott be az állomásra. A vonatról egymásután szállottak le Bárczy István, báró Sztérényi József, Schlanger Mór, Wimmer Fülöp és több fővárosi hírlapíró. A Bárczy-párt intézősége lelkes éljenzéssel üdvözölte a vendégeket, akikkel együtt a kijárat felé vonultak.

Lent az Indóház-téren, ahol a kirendelt kocsik várták a vendégeket, közvetlenül az első kocsinál, amelyben báró Sztérényi József foglalt helyet,

öt-hét botokkal fölfegyverkezett fiatalember állott,

akik már a vonat megérkezése előtt az állomás földszintjén ólálkodtak. A fiatal emberek néhány percig csendesen viselkedtek, később azonban megjegyzéseket tettek Bárczyékra, mint például:

— Itt a Sacher ur!
— Mi az, mi az, Teleki is megjött?

Aztán ordítani kezdtek, számszerint ötven, vagy heten:

— Eljén gróf Teleki Pál!
— Mire való ez a kiabálás — mondotta az egyik mellettük álló detektív. — Uriemberek önök? Uriember nem kiabál.

A kis társaság azonban nem engedett a rendőrség felszólításának és tovább okvetetlenkedett. Báró Sztérényi József nevetve együtt éljenzett velük, egyébként az éretlen tüntetésről alig vettek tudomást. A kocsik nyugodtan gördültek el az állomás elől a Boldogasszony-sugarat felé és a Tisza-szállóba vitték Bárczyt és kíséretét. A vendégek a Tisza éttermében vacsoráztak meg.

A holnapi népgyűlés.

Bárczy István vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg programbeszédét a Belvárosi Moziban. A liberális ellenzék zászlóvontása lesz ez és így érthető az a rendkívüli érdeklődés, amely a Bárczy, Ugron és Sztérényi szegedi szereplését megelőzi. A liberális polgárság és a

Pertár.

Azt kérdezte tőlem valaki a napokban, akinek dolga akadt a kerületi főkapitányságnál, hogy mi az Isten-csudája lehet az a pertár, amelynek nagy feketebetűs felírása a törvényszéki palota első emeleti egyik zsák-folyosójának ajtaja felett olvasható. Annak a téglány alakú, hosszú szobának ajtaja fölött tényleg olvasható a feketebetűs felírás, amelyikben most a kerületi főkapitányság segéd-hivatalai dolgoznak.

Ugy látszik lélek-csere történt ebben a szobában is, amint hogy az egész épületben lélekvándorlás volt a lezajlott forradalmak idején.

Az igazságszolgáltatásnak ebben a felavatott semleges szentélyében tanyáztak a különféle katonai alakulatok, tengerészek, súlyos fegyverzetekkel.

Ekkor a forradalom lelke élt a palotában. Apródonként ez a vörös lélek kihúzódott a nagy házból. Beleszállott az ellenforradalom nemzeti lelke.

Néhány hónap múlva a nemzeti kormány lelke is kiszállott a palotából és magára hagyta, hogy éljen tovább eredeti rendeltetésének.

Sugárvető szív-kamrája volt valamikor a törvényszék épületének a: pertár.

Mi is volt tulajdonképpen ez a pertár?

Néhány esztendővel ezelőtt a polgári perek kétfélék voltak: *sommás perek* és *rendes perek*. Amazokat szóbelileg a járásbírósnál, emezeket írásbelileg a törvényszéknél tárgyalták.

Józan észjárással, ha az egyik fajta pert *rendesnek* nevezték, a másikat *rendellennek* kellett volna nevezni. Pedig éppen a *rendes* perek bizonyultak *rendelleneknek*, még pedig azért, mert örökéletűvé tette a pereket. Az ügyvédek írásban adták be tudományukat a pertárba; átadták a pertárnoknak perirataikat, aki azokat a perfelvételi jegyzőkönyvhöz római számok alatt besorozta, míg a végén becsomózta és beszolgáltatta a bíróságnak.

Egy-egy perirat beadására hónapokra terjedő halasztásokat vettek az ügyvédek, így aztán egy-egy per becsomózásáig esztendők is eltelték.

De ha csak ennyi lett volna a pertár, kár lenne reá egyetlen szót is vesztegetni. Unalmas, száraz, néma hely, ahová az ügyvédek össze-

hordották irka-firkáikat, öt, tíz forintos bíróilag megállapított munkadíjakért. Az a tömérdek szellemi kincs, élettapasztalat, jogási elme él, ami a pereskedés vérkeringésének életet ad, ott mind belesüppedt a papiros tengerbe.

Milyen más a szóbeliség és közvetlenség. Az a káprázatos sok színváltozás, ami a perek anyagában összehalmozódik, az ügyvédek szócsatáiban megelevenedik. A felperes, meg az alperes jellemképe elevenen lép ki a szó-verte keretektől a bíró elé. Az élet rakoncátlanokodásai kifogyhatatlan leleményességgel dobják figuráikat a nyilvánosság színpadára az ügyvédek elméjének vetítő erejével, furfangosságával és az ellenfél legyőzéséért megfeszített virtuozitásával.

A pertárba hordozott írásbeli peranyagban mind ez halva maradt s ezért a pertár *permetető* volt, a sírok kivirágzása nélkül, még halottak napján is.

Elhalt peres felek, prókátorok, tanuk árnyai lépkedtek ki nesztelenül a későbbi ügyvédnemzedékek közé, akik folyvást növekedő időközökben, de még mindig „váltották” a perirátokat, míg végre magva szakadt

a pernek is, becsomóztatott és végleg meghalt.

És mégis, a pertár volt az ügyvédek felejthetetlenül kedves pihenő oázisa, semmiféle kaszinóval, fészekkel, klubbal nem pótolható társas életének gyűjtő medencéje.

A pertárban élt, virult, áradozott az ügyvédek jogási szelleme. Az érdekes perek titkainak feltárása, igazságszolgáltatási furcsaságok, hibák, tévedések pórére vetköztetése, bírói vagy ügyészi egyéniségek értékének megállapítása, egymás tudásának, képzettségének megismerése és hasznosítása, ügyvédi vagy közéleti tevékenységeknek bírálása, a kar érdekeinek megvitatása, közkérdések megérlelése, adomázások, kollégialis félreértések eloszlátása, egyszerűen az élet a maga tarka egyvelegével ott élt, ott hancurozott, komolykodott, szíjajkodozott, elmélkedett, kiegyenlített, ítél, lesújtott, vagy felemelt a pertárban.

Az ügyvédi kamara első elnökei: Magyar János az akkurátus, Szűcs Andor a magyar nadrágos, Polczner Jenő a nyakkendőtlén, még gyakorolták a mesterséget és bejártak a pertárba; Rósa Izsó elnök és „ügyvédkirály”, amint őt Krikky Gusztó ne-